

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

103 Ignorantia probabilis a censuris & p[o]enis excusat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

DECISIO LXXXIX.

82 Simonia conventionalis est, si compermutantes pacifican-
tur, quod in certum euentum sibi ipsi propria beneficia
permutata restituant; & pœnas per Pium IV. & V. comit
tentibus confidentiam simoniacam impositas incurrunt;
Quarta vna est excommunicatio Papalis; Altera, perditio
beneficiorum habitorum; Tertia, inhabilitas ad habendum
alia; Quarta vero reseruatio beneficiorum per confidentiam
habitorum, & aliorum per eam vacantium prouisionis. Ta-
lis autem confidentiarius, quamuis dimisso beneficio, vigo-
re Cruciatæ, a censuris ob id incurfis absolui possit, & ablo-
utus, ordines iuste percipere queat, ad beneficia tamen ob-
tinenda a solo Papa habilitari poterit.

DECISIO XC.

Ex cons. 52. in Nouis, deest in antiq.

83 Simoniae crimen verè coram Deo committitur, cum tem-
pore quantumuis minimi, in lingua, obsequio, aut
manu datur in pretium rei spiritualis, & si attingit ad cul-
pam mortalem, siue ratione quantitatis, siue ratione irreue-
rentiæ, & deordinationis; reponendo rem spirituales in or-
dine rerum vendibilium, & æstimabilium, & temporalium,
excommunicationem habet annexam: si autem alio respec-
tu detur res illa, aut obsequium fiat, quam pro pretio, & so-
lutione rei spiritualis, puta pro dono gratuito, vel sustentatione
ministriorum, vel labore eorum, vel vexationis redem-
ptione coram Deo simoniam iure diuino, naturali, aut hu-
mano prohibita non est; vt proinde quando seruitur alicui,
vt ei conferatur beneficium, aut tali suo ministro illud con-
ferre, simoniacum sit, ex prædictis constat.

DECISIO XCI.

Ex cons. 53. in Nouis deest in antiq.

84 Examinator, qui, vt amico rogari gratificaretur, pro-
mouendum in actu examinis alacriorem reddendo a-
diuuat, si adiutorium non fuit notabile, in pœnas contra si-
milia perpetrantes, Concl. Trid. sess. 24. ca. 28. de ref. S. Ca-
ueant statutas non incidit, etiam si postea munuscula gratis
oblata bona fide recipiat. Argu. c. Et si questiones de simon.

DECISIO XCII.

Ex cons. 56. in Nouis, deest in antiquis.

85 Vm fauor, per quem vnus iuuat alium ad aliquam gra-
tiam consequendam, res suæ pretiaria in æstimabilibus, &
inuendibilis sit consequenter qui vt Cardinalitiam digni-
tatem assequatur, aut alicui, vt fiat Cardinalis, donum ali-
quod dat, peccatum simoniæ committit. & in pœnas Bullæ
Gregorij XIII. incip. Ab ipso saltem excommunicationis
incidit; Quod si Pontifex fecit, & consentiit, cessant quidem
pœnæ temporales, sed non peccatum, nec pœna æterna.

DECISIO XCIII.

Ex cons. 64. in Nouis, deest in antiq.

86 Simonia non est, si ego alias licitè extinguo pensionem;
Svæ pecuniam receptam mutuam tibi illam tradituro ter-
tio volenti aliam similem extinguerè pensionem, & tu mi-
hi promittas interim aliquot annua.

DECISIO XCIV.

Ex cons. 67. in Nouis, deest in antiq.

87 Peccati venia, cum non detur nisi correcto, Reg. peccati
venia, de regu. iur. in 6. consequenter realis simoniacus
in beneficio, non nisi eo dimisso, ab excommunicatione ab-
solvendus est.

DECISIO XCV.

Ex cons. 71. in Nouis, de est in antiq.

88 Simoniacè ignoranter de beneficio, seu pensione prouisi-
sus, ita fructus bona fide durante suos facit, ac si simo-

nia perpetrata non fuisset; post scientiam vero non solum
beneficium, aut pensionem dimittere, sed etiam fructus po-
stea perceptos restituere, vel remissionem, seu compensatio-
nem a Papa obtinere tenetur.

DECISIO XCVI.

Ex cons. 74. in Nouis, deest in antiquis.

89 Resignatarius pecunias necessarias pro expeditione liti-
rarum resignanti vt amico, animo eos repetendi, vel
compensandi cum terminis soluendæ pensionis, non autem
in pretium resignationis mutans, aut soluens, verè coram
Deo, nec confidentiarius, nec simoniacus est, quamuis talis
in foro exteriori præsumitur, nisi eas sciente Papa, sciente
scilicet, & consentiente summo ipsius Datario persoluat.

DECISIO XCVII.

Ex cons. 75. in Nouis, deest in antiq.

90 Resignatarius accepta possessione beneficij, ita demum
potest resignanti quid dare, si principaliter propter Deū
de ipsi resignanti egentem in elemosinam, etiam si minus
principaliter det, vt obligationi antidotali satisfaciat.

DECISIO XCVIII.

Ex cons. 78. in Nouis, deest in antiq.

91 Resignans, si post captam possessionem a resignatario,
constituit vicarius ad regimen beneficij resignati,
licet illud regat de iure in vim dictæ deputacionis, &
non de facto, in foro tamen exteriori confidentiarius præ-
sumitur.

DECISIO XCIX.

Ex cons. 83. in Nouis, deest in antiq.

92 Confidentiarij, qui recipiendo beneficium promitte-
bant resignanti retrocedere ante constitutiones Pij IV.
& V. adeo licitè fecisse censentur, vt si dem prætitam a-
dimplere cogentur.

DECISIO C.

Ex cons. 84. in Nouis deest in antiq.

93 Consuetudo etiam immemorialis ecclesiæ secundum
quam prouisi de canonicatu, & præbenda, ante quam
ad possessionem illorum admittantur, aliquid pro ecclesiæ
reparatione soluere solent, illicita, & simoniaca censi de-
bet, si pro ipsius beneficij, aut præbendæ acquisitione illud
soluatur. Quamuis enim beneficium ante, immo & post illius
erectionem, vacanti, a superiore onus aliquod temporarium
reale imponi possit, ea significatione de præben. personæ te-
men de eo prouidendæ nihil imponi poterit.

DECISIO CI.

Ex cons. 85. in Nouis, deest in antiquis.

94 Parochus petens, vel etiam exigens ante collationem nu-
ptialis benedictionis, quæ pro huiusmodi danti consue-
tunt, si male facit simoniacus tamen non est, nec censu-
ras incurrit. ex S. Tho. 2. 2. qu. 100. art. 3. Caet. ver. simonia.
& Nauar. in Man. c. 23. null. 10. & dato quiddam simoniam in
istis committeret, excommunicationem tamen non incurre-
ret, cum hæc non nisi ob simoniam in ordine, vel beneficio
incurratur.

DECISIO CII.

Ex cons. 93. in Nouis, deest in antiq.

95 Extraneus Pij V. incip. Intolerabilis quæ est 87. in or-
dine, contra simoniacos lita, inhabilitans simoniacè
beneficia, & dignitates acquirentes, pensionem acquirentes
non ligat, nec etiam eos, quibus ignorantibus a tercia per so-
na aliquid simoniaco acquiritur.

DECISIO CIII.

Ex cons. 94. in Nouis, deest in antiq.

96 Ignorabilis, qualis est illius, qui sciens quæ-
sua beneficia per festum eius iurisperitum,
quem illic tractaturum non credebat, tractari, nõ corauit
dili-

diligentia de bonitate dictarum actionum inquirere, a censura excommunicationis, & penis, quas incurreret beneficiarius, excusat, ex Na. in Man. c. 23. nu. 45. & c. 227. nu. 172.

DECISIO CIV.

Ex cons. 99. in Novis, deest in antiq.

104 **S**imoniam realis mediator fructus beneficii quasi alteri ex causa suæ meditationis male perceptos restituere tenetur; sic autem ignoranter bona fide de huiusmodi beneficio proutis, quamvis titulum non acquirit, unde & beneficium per alienam simoniam sibi acquisitum dimittere tenetur, c. Nobis, cap. ex insinuatione, & c. de simoniace. de simon. fructus tamen si sunt industriales, quales ut plurimum sunt fructus beneficiorum, cum cultura, & opera beneficiarii quarantur, ex Pan. in ca. Grauis, num. 6. de restit. spoliat. etiam extantes, vel ex quibus locupletior factus est, facit suos, Naturales autem extantes, ut quibus factus est ditor, non ecclesiæ, sed ei, cui primo beneficium legitime conferatur, restituere debet arg. c. cum vos. de off. ordin. & cap. Quia sæpe. de elect. & ideo si huiusmodi ignoranter per simoniam promotus, post renuntiationem a se factam fuerit repositus, vel a Sede Apostolica illius retentionem obtinuerit, fructus illos, uti primus qui canonicè succedit, faciet suos.

TITVLVS III.

Ne prælati vices suas, vel ecclesias, sub annuo censu concedant.

SUMMARIUM.

- 1 Iurisdictionem temporalem emendo, an, & quandoquidem mortaliter peccat.
- 2 Vicariatus episcopi sine simonia emi nequit, sic tamen emens non est excommunicatus.

DECISIO I.

Ex consil. 1. alias 22. de empt. & vend.

1 **M**ens pretio, officia quædam temporalia iudicandi ab eis qui poterant ea ipsi gratis conferre, mortaliter peccat, legem transgressus, Auth. ut iudices sine quo suffi. col. lat. 2. & etiam consentiens, & causa existens ut collator eorum accipiendo pecuniam peccet, cum sit turpe lucrum; ex Pan. in c. 1. & 2. Ne prælat. vic. & Nau. in Man. ca. 25. num. 7. Nisi certa modificatione ea vendant, nimirum honesto pretio, & personis idoneis; ex S. Thom. ex opus. 2. 1. Huiusmodi tamen iudicandi munus iuste exercendo non peccat, & illud retinere potest, nec quaesita per iustum exercitium prælatorum officiorum restituere tenetur; secus autem, si aliquid iniuste acquirat: ita Nau. in Man. c. 17. num. 3.

DECISIO II.

Ex cons. 2. in utrisque.

Canonici Sede vacante convenientes circa electionem Vicarij, & paciscentes, ut quicumque eorum eligitur Vicarius, tam salariam ei ratione Vicariatus soluendum, quam omne aliud emolumentum Vicario Episcopi solui solitum, inter se, & alios Canonicos æqualiter divideret teneatur, & vnus eorum postea electus, huiusmodi pactum seruans, & vnicuique eorum singula æqualiter diuidens simoniam omnes realem admittunt; Cum Vicariatus generalis Episcopi, & cuiuslibet alterius prælati res spiritualis sit, ca. 1. & 2. Ne prælat. vic. suas excommunicationem tamen non incurrunt; Extraug. 2. de simon. cum hæc solum contra simoniacos in ordine, vel beneficio lata sit, quale non est vicariatus officium, unde nec irregulares celebrando efficiuntur.

TITVLVS IV.

De Magistris.

SUMMARIUM.

1 Lector sacre scriptura etiam in cathedralibus regularibus ponendus.

DECISIO I.

Ex cons. 1. in utr. sq.

1 **I**n ecclesiis cathedralibus, tam regularibus, quam secularibus lector sacre scriptura ponendus est, ex Concl. Trid. sess. 5. c. 1. de refor. vbi autem eadem ecclesia, & cathedralis, & regularis est; non duo lectores, sed vnus sufficit, cum vna tantum sit ecclesia, & proinde vno iure censeri debet, ea cognouimus, 2. q. 1. cui lectori vbi præbendæ non sunt, de stipendio prouidendum est; & ceteris paribus canonicè eundem ecclesiæ alij externo præferendus est, arg. c. nullus. d. 61.

TITVLVS V.

De Iudæis.

SUMMARIUM.

- 1 Filij hereticorum, & Iudæorum non sunt ordinandi.
- 2 Vendere Iudæis ramos myrri ad finem celebrandi scenophegia non licet.
- 3 Vjuras, qui iuste cum conuenientibus Capitulis Iudæis per mittit, ad eas soluendum compellere potest.
- 4 Vjuras concedendi licentia concessa a Papa, non se extendit extra terras ecclesie in temporalibus subiectas.
- 5 Papa Iudæis permittere potest vjurarum exercitium.
- 6 Arma deferentes infidelibus, an, & quando peccant, & absoluendi sint.
- 7 Arma fabricare, fideles inter Turcas habitantes an possint.
- 8 Christiani in terris Turcarum habitantes, an equos illis vendere possint.
- 9 Christiani inter Turcas commorantes, an milites stipendia rj esse queant.
- 10 Sacabi, & alia vasa aenea, uel ferrea an inter arma Turcis deferri prohibita censeantur.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 22. de Hereticis.

1 **F**ilij hereticorum quorum patentes damniati fuerunt, & ipsi, vel statua, vel ossa eorum combusta sunt, & etiam Iudæorum, iad sacros ordines vsque ad quartam generationem promoueri non possunt, vti habetur per Paul. III. Extraug. an. Cum ex Apostolatus. constit. 42. & Gregor. XIII. Extraug. edit. 1573. quod idem de descendentibus a Mauris intelligendum est, nec possunt tales in Guardianum, Prælatum, aut Prouincialem eligi, aut ad prædicandum admitti.

DECISIO II.

Ex cons. 2. alias 1.

2 **V**enditio ramusculorum myrri, quibus vtuntur Iudæi in festo Scenophegiæ celebrando, per se considerata peccatum non est, nec aliquod secum peccatum admixtum habet, sed efficitur peccatum, etiam mortale solum ob circumstantiam malam finis mortaliter mali, ex S. Tho. 1. 2. q. 18. art. 4. & 7. quandoquidem eos venderet Hebræis ad finem, ut ipsi eis ad scenophegia celebranda vtantur: Sin vero in eorum venditione finis bonus apponatur, puta ob querendam sibi pecuniam, qua se sustentent, vel alia eis honestè vtantur, nullum omnino peccatum in eorum venditione admittitur, ita Nau. in Man. ca. 17. nu. 195.

DE.